

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 12C/5/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314212671
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Engel
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2015:8314212671.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Jozefom Engelom v právnej veci žalobcu Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpeného advokátskou kanceláriou Bobák, Bollová a spol., s.r.o., so sídlom Dr. VI. Clementisa 10, 821 02 Bratislava proti žalovanému S. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. X, XXX XX S., o zaplatenie 487,17 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 239,17 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 26.7.2013 do zaplatenia, a to v pravidelných mesačných splátkach po 30,00 eur mesačne vždy k 25. dňu v mesiaci počnúc prvým mesiacom po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku až do zaplatenia s tým, že v prípade omeškania jednej splátky žalovaný stráca výhodu splátok.

V prevyšujúcej časti súd žalobu o zaplatenie sumy 248,00 eur s príslušenstvom z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca podal dňa 03.11.2014 na súde žalobu s návrhom na vydanie platobného rozkazu, ktorou navrhol, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 487,17 eur spolu so zákonným úrokom z omeškania a nahradiť mu trovy konania, z dôvodu neuhradenia faktúr za poskytnuté telekomunikačné služby, nevyužívania jeho služieb po dohodnutú dobu a následnej zmluvnej pokuty.

V žalobe uviedol, že so žalovaným uzatvoril dve Zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a to dňa 26.7.2005 zmluvu č. M. a dňa 27.11.2012 zmluvu č. M.. K zmluve č. M. uzavreli účastníci konania dňa 05.12.2012 dodatok. Na základe zmlúv v znení dodatku poskytol žalobca žalovanému cenové zvýhodnenie na služby využívané prostredníctvom SIM karty, pričom žalovaný sa zaviazal zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom v prípade uzatvorenej zmluvy po dobu 24 mesiacov, platiť riadne a včas poplatky za poskytnuté služby a pri porušení zmluvných povinností uhradiť zmluvnú pokutu. Žalovaný porušil podmienky zmluvy tým, že nezaplatil mesačné úhrady za poskytnuté služby za obdobie od 03/2013 - 05/2013, preto si žalobca uplatnil aj nárok na zaplatenie sumy 248,-eur ako zmluvnej pokuty. Žalovaný napriek výzve na úhradu splatných záväzkov tieto neuhradil.

Súd vo veci nerozhodol platobným rozkazom napriek tomu, že o to žalobca vyslovene požiadal, v súlade s § 172 ods. 9 O.s.p. Uplatnenú výšku pohľadávky a jej príslušenstvo považoval súd za spornú, preto vo veci nariadil pojednávanie spojené s dokazovaním.

Žalobca svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na deň 12.3.2015 ospravedlnil a súhlasil s tým, aby súd vo veci konal v jeho neprítomnosti a zaviazal žalovaného k úhrade pohľadávky spolu s príslušenstvom v zmysle podaného žalobného návrhu.

Žalovaný svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na deň 12.3.2015 ospravedlnil zo zdravotných dôvodov. Zároveň oznámil, že žalovanú sumu je ochotný splácať v mesačných splátkach po 30,-eur.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä zmluvami o poskytovaní verejných služieb, dodatkami k týmto zmluvám, faktúrami, pokusom o pokonávku, vyjadrením žalovanej a zistil nasledovný skutkový stav.

Dňa 26.7.2005 uzatvorili účastníci konania Zmluvu o poskytovaní verejných služieb č. M. s účastníckym programom Paušál 60, na základe ktorej bolo žalovanému pridelené účastnícke telefónne číslo. Dňa 05.12.2012 uzatvorili účastníci konania dodatok k tejto zmluve, v zmysle ktorého má žalovaný počas platnosti dodatku k zmluve nárok na poskytnutie cenového zvýhodnenia na služby využívané prostredníctvom pridelenej SIM karty a žalovaný sa zaviazal zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom po dobu 24 mesiacov, využívať jeho služby a uhrádzať za nich poplatky. V prípade porušenia zmluvných povinností sa žalovaný zaviazal uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 248,-eur. Dňa 27.11.2012 účastníci konania uzatvorili Zmluvu o poskytovaní verejných služieb č. M. s účastníckym programom Základ - bez telefónu, na základe ktorej bolo žalovanému pridelené ďalšie účastnícke telefónne číslo.

Neoddeliteľnou súčasťou uvedených zmlúv o poskytovaní verejných služieb boli Všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete žalobcu.

Z čl. 2, bod. 2.3. písm. a) Dodatku k zmluve č. M. vyplýva, že žalovaný sa zaviazal zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom po dobu 24 mesiacov, v prípade uzatvorenej Zmluvy.

Žalovaný podmienky zmluvy nedodrжал, lebo nezaplatil poplatky za poskytnuté služby vyúčtované faktúrami za obdobie od 03/2013 - 05/2013 v celkovej výške 239,17 eur.

Žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy pokusom o pokonávku zo dňa 11.7.2013, zároveň ho v ňom upozornil, že z dôvodu porušenia zmluvných podmienok, mu vznikla povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 248,-eur, ktorej zaplatenia sa domáhal i v podanej žalobe.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že podaná žaloba je v časti uplatneného hovorného dôvodná.

Podľa § 44 ods.1 zák. č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

Podľa § 44 ods.2 zák. č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, zmluva o poskytovaní verejných služieb musí obsahovať

a.) identifikačné údaje zmluvných strán v rozsahu podľa § 15 ods. 2,

b.) popis poskytovaných služieb, najmä informácie o

1. prístupe k službám tiesňového volania a lokalizačným údajom vrátane obmedzení pri poskytovaní služieb tiesňového volania,
2. obmedzeniach týkajúcich sa prístupu k službám a aplikáciám alebo ich používania v súlade s osobitnými predpismi,
3. minimálnej ponúkanej úrovni kvality služieb, najmä lehotu prvého pripojenia k sieti alebo iné ukazovatele, ak tak určí úrad podľa § 46,
4. postupoch podniku pri meraní a riadení prevádzky zameraných na zamedzenie preťaženia sieťového spojenia a informácie o tom, ako môžu tieto postupy vplývať na kvalitu služieb,
5. druhoch servisných služieb, podporných služieb a kontaktné údaje na tieto služby,
6. obmedzeniach, ktoré podnik zavedie na používanie dodaných koncových zariadení,

- c.) možnosť účastníka zverejniť alebo nezverejniť jeho osobné údaje v telefónnom zozname a informačných službách o účastníckych číslach a možnosť vybrať si, ktoré osobné údaje zverejní podľa § 59 ods. 2,
- d.) podrobnosti o cenách vrátane prostriedkov, ktorými je možné získať aktuálne informácie o platných cenách, servisných poplatkoch, ponúkané spôsoby platby a rozdiely v nákladoch účastníka súvisiace so spôsobom platby,
- e.) informácie o termínoch a spôsobe fakturácie za poskytnuté služby,
- f.) čas trvania zmluvy o poskytovaní verejných služieb, podmienky jej predĺženia a ukončenia vrátane minimálnych podmienok používania alebo trvania služby, ktoré sa musia splniť v záujme využívania výhod z akcií na podporu predaja, poplatkov súvisiacich s prenosom čísel a iných identifikátorov, poplatkov splatných pri ukončení zmluvy o poskytovaní verejných služieb a náhrady nákladov súvisiacich s koncovými zariadeniami,
- g.) spôsoby odškodnenia a systémy úhrad, ktoré sa uplatnia v prípade nesplnenia zmluvne dohodnutej úrovne kvality služieb,
- h.) spôsob urovnávania sporov podľa § 75,
- i.) druhy opatrení, ktoré môže podnik prijať v prípade narušenia bezpečnosti alebo integrity siete, alebo v prípade jej ohrozenia alebo poškodenia.

Podľa § 43 ods.12 zák. č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, účastník je povinný

- a) používať verejnú službu v súlade s týmto zákonom a so zmluvou o poskytovaní verejných služieb,
- b) platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry,
- c) používať iba telekomunikačné zariadenia spĺňajúce požiadavky osobitných predpisov.

Vychádzajúc z dôkazov predložených zo strany žalobcu, súd má dostatočne preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným boli uzatvorené dve zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a to dňa 26.7.2005 a dňa 27.11.2012, na základe ktorých žalobca dodal žalovanému služby a žalovaný je povinný platiť cenu za poskytnuté služby. Žalovaný cenu za poskytnuté služby vo výške 239,17 eur neuhradil, preto súd v tejto časti žaloby vyhovel v prospech žalobcu.

Podľa § 517 ods.1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods.1 nariadenia vlády SR č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Je nepochybné, že žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením svojho záväzku v časti o zaplatenie hovorného vo výške 239,17 eur a preto žalobca má nárok aj na úrok z omeškania. Súd priznal žalobcovi tiež úrok z omeškania v takej výške, ako si ho uplatnil, pretože takto uplatnený úrok z omeškania je v súlade s ust. § 517 ods.1,2 Občianskeho zákonníka a v súlade s ust. § 3 ods.1 nariadenia vlády SR č. 87/95 Z.z..

Žalobca sa ďalej domáhal aj zaplatenia zmluvnej pokuty v celkovej výške 248,-eur vyplývajúcej z Dodatku uzatvoreného dňa 05.12.2012 k Zmluve o poskytovaní verejných služieb č. M..

Podľa bodu 2.5 písm. b) Dodatku k zmluve, ak účastník počas doby viazanosti v čl. 2 bode 2.3. poruší svoju povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu s Podnikom podľa Zmluvy v znení tohto Dodatku a po celú dobu celú dobu viazanosti užívať bez porušenia Služby prostredníctvom SIM karty alebo účastník poruší svoju povinnosť neuskutočniť žiadny taký úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu alebo účelom ktorého by malo byť ukončenie platnosti Zmluvy/alebo Dodatku pred uplynutím doby viazanosti, bez ohľadu na to, či skutočne dôjde k ukončeniu Dodatku alebo Zmluvy, je účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške 248,-eur, pričom pokiaľ k porušeniu povinnosti dôjde v období posledných 6 mesiacov

pred uplynutím doby viazanosti, výška zmluvnej pokuty sa bude postupne podľa uvedených pravidiel znižovať v závislosti od toho koľko mesiacov má ešte uplynúť od okamihu porušenia zmluvnej povinnosti do konca doby viazanosti. Výška zmluvnej pokuty platnej pre druhú časť doby viazanosti sa vypočíta tak, že sa počet celých mesiacov medzi posledným dňom doby viazanosti a okamihom porušenia povinnosti (pokiaľ tento nastal počas Druhej časti doby viazanosti) sankcionovanej zmluvnou pokutou vynásobí číslom, ktoré má v čitateli výšku zmluvnej pokuty ako je táto uvedená v predchádzajúcej vete a v menovateli číslo 6. Výsledná suma zmluvnej pokuty získaná podľa pravidiel uvedených v predchádzajúcich dvoch vetách sa zaokrúhľuje na celé eurocenty nadol.

Procesnému súdu je známe, že rozsudkom Okresného súdu Prešov z 13.8.2010 č. k. 17C/23/2010-65 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 29.6.2011 č. k. 2Co/137/2010 bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Obdobne aj vo veci Okresného súdu Prešov zo 16.8.2010 č. k. 17C/112/2010-35 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 09.5.2011 č. k. 18Co/136/2010. Vo viacerých prípadoch tiež došlo k právoplatnému zamietnutiu žalôb operátora o plnenie z rovnakej zmluvnej pokuty z dôvodu jej neprijateľnosti (rozsudok Okresného súdu Svidník z 31.10.2011 č. k. 7C/119/2011, rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou z 26.10.2011 č. k. 11C/184/2011-82 a iné). Vyššie uvedené je zrejme aj z rozsudku KS v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011.

Podľa § 544 ods.1 Občianskeho zákonníka, ak si strany dohodnú pre prípad porušenia zmluvných povinností zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, povinný pokutu zaplatiť, i keď oprávnenému účastníkovi porušením povinností nevznikne škoda.

Podľa § 544 ods.2 Občianskeho zákonníka, zmluvnú pokutu je možné dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo spôsob jej určenia.

Podľa čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách; členské štáty zabezpečia aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Smernica zároveň v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov. Jednou z týchto podmienok je aj „neprimeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa, a s účinnosťou od 01.januára 2008 bola neprimeraná sankcia explicitne zapracovaná medzi neprijateľné podmienky do Občianskeho zákonníka, a to zákonom č. 568/2007 Z.z.

Podľa § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.4 Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré
k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku

Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka účinného, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Zmluvná pokuta plní funkciu paušalizovanej náhrady škody a je zároveň aj sankciou, o tom žiadne pochybnosti nie sú. Navrhovateľ ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú navrhovateľ žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Podmienky, za akých navrhovateľ dohoduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, poškodzujú spotrebiteľa.

Žalobca svoje právo na zmluvnú pokutu odvíja od zmlúv o pripojení, ktoré patria k spotrebiteľským zmluvám, uzatvorenými medzi navrhovateľom ako dodávateľom a odporcom ako spotrebiteľom v zmysle definície podľa článku 2 písm. b.) a c) Smernice Rady 93/13/EHS z 05.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zo dňa 05.4.1993. Odporca v tomto zmluvnom vzťahu vystupuje v pozícii spotrebiteľa a prináleží mu ochrana patriaca spotrebiteľovi v zmysle zákonných ustanovení.

Tieto zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje. Nejde teda o individuálne dojednané zmluvné dojednanie. Žalobca ako dodávateľ, zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je súčasťou formulárovej zmluvy. Žalobca pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako dodávateľ s poukazom na predmet podnikania (viď výpis z Obchodného registra na spoločnosť žalobcu a vymedzený predmet činnosti) a žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Aj v tomto konkrétnom prípade žalovaný nemal možnosť podstatným spôsobom obsah predmetnej zmluvy ovplyvniť. Žalovaný ako spotrebiteľ si zmluvnú pokutu osobitne nevyjednal vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam.

Zmluvné dojednania obsiahnuté v zmluvách o pripojení, týkajúce sa zmluvných pokút považuje súd za nekalú podmienku, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V prípade, že ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly nekalých podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Preto by nemal byť v spotrebiteľskej veci už pri samotnom uzatváraní zmluvy prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ, teda výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy.

Tak, ako je dojednaná zmluvná pokuta v zmluvách o pripojení, ju považuje súd za neprimeranú sankciu, a to s poukazom na viaceré aspekty.

Z hľadiska času, dodávateľ vôbec nerozlišuje situáciu, keď v dôsledku nezaplatenia ceny dôjde k ukončeniu zmluvy napríklad jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti a prípadom, keď spotrebiteľ nezaplatí cenu hneď v prvý mesiac viazanosti, teda na jeho začiatku.

Rovnako je bez akéhokoľvek významu to, akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatí, t.j. či nezaplatí napríklad len cenu dojednaného mesačného poplatku, alebo nezaplatí cenu v dôsledku prekročenia tejto sumy aj niekoľkonásobne vyššiu (v tomto smere dodávateľ až do prerušenia služby spotrebiteľa nijako neobmedzuje). Zmluvná pokuta patrí dodávateľovi podľa zmluvného dojednania aj v prípade, ak nedôjde k ukončeniu zmluvy, pretože stačí len úkon spotrebiteľa, ktorý smeruje k ukončeniu zmluvy, pričom ukončenie ako také vôbec nemusí ani nastať.

Súd taktiež prihliadal k ostatným podmienkam zmluvy, k povahe služby, k okolnostiam zmluvy a inej zmluve (čl. 4 ods. 1 Smernice). Hoci žalobca výslovne neoznačil zmluvu podľa toho o aký typ zmluvy podľa Občianskeho zákonníka ide, časť zmluvy o pripojení predstavuje kúpnu zmluvu, ktorá je súčasne viazanou zmluvou k zmluve o pripojení. Za relevantnú treba považovať skutočnosť, že zmluvná pokuta má zohľadňovať zľavnenú cenu mobilného telefónu a v prípade predčasného ukončenia garantovať návratnosť prostriedkov investovaných do zľavy pri odpredaji telefónu. Zmluvná pokuta však súbežne neprimerane ukracuje spotrebiteľa.

Súd taktiež prihliadal k ostatným podmienkam zmluvy, k povahe služby, k okolnostiam zmluvy a inej zmluve (čl. 4 ods. 1 Smernice). Za relevantnú treba považovať skutočnosť, že zmluvná pokuta má zohľadňovať poskytnutú výšku úveru a v prípade predčasného ukončenia zmluvy garantovať návratnosť prostriedkov. Zmluvná pokuta však súbežne neprimerane ukracuje spotrebiteľa.

Doplňujúce formálne oznámenie Európskej komisie zo dňa 27.11.2008 č. 2007/2495 okrem iného uvádza:

Čl. 4 ods.1 Smernice sa nezameriava na vôľu účastníkov, ale skôr na všeobecný pojem nekalých okolností. To sa odchyľuje od tradičnej zásady zmluvného práva, ktorou je suverenita účastníkov pri prejave vôle. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora je ochrana zavedená Smernicou založená na myšlienke, že spotrebiteľ je vzhľadom na dodávateľa alebo predávajúceho v slabšej pozícii, pokiaľ ide schopnosť vyjednávať a úroveň jeho znalostí.

Obligatórnosť zásahu je opodstatnená, ak spotrebiteľovi súd podľa procesného poriadku (§ 5 O.s.p.) nemôže poskytnúť poučenie o hmotnom práve. Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quinter (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmé aj obligatórnosť zásahu súdu proti nekalej podmienke.

Cieľ článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takýchto podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh.

Zároveň nastaviť výšku zmluvnej pokuty, aby plnila význam pre dodávateľa a nepoškodzovala spotrebiteľa je v danom prípade problematické a ani čiastočná neplatnosť zmluvnej pokuty nie je riešením. Len čiastočné zneplatnenie zmluvnej pokuty by navyše nieslo riziko, že žalobcu by neodradilo takéto opatrenie, pretože v prípade súdnej kontroly by bola len sporadicky zmluvná pokuta zmoderovaná, ale aj tak by ostala a neprimerane by regulovala vzťahy neurčitého počtu spotrebiteľov. Aj tento význam má oprávnenie súdu podľa § 153 ods. 3, 4 O.s.p., ktoré umožňuje súdu aj bez návrhu rozhodnúť o neplatnosti zmluvnej podmienky v štandardnej formulárovej zmluve. Opatrenia proti nečestným klauzulám musia byť efektívne a odradzujúce (č. 17 Smernice).

Tak, ako bolo dohodnuté znenie zmluvnej pokuty, vôbec nerozlišuje závažnosť porušenia tej ktorej zmluvnej povinnosti a z tohto hľadiska aj primeranosť zmluvnej pokuty k porušeniu tej ktorej zmluvnej povinnosti. Nerozlíšenie medzi porušením zmluvnej povinnosti a výškou pokuty znamená neurčitosť dohody o zmluvnej pokute. Takúto neurčitosť znamená aj nejednoznačnosť vyjadrenia toho, ktoré porušenie zmluvnej povinnosti znamená nárok na zmluvnú pokutu v uvedenej výške.

Treba pritom podotknúť, že v tomto prípade sa jedná o spotrebiteľský vzťah, a teda podľa § 54 ods.2 OZ sa na takýto vzťah použije ustanovenie zákona, ktoré je pre spotrebiteľa výhodnejšie, čo sa použije aj na posudzovanie platnosti právnych úkonov, a to z dôvodu, že na strane žalovanej je spotrebiteľ, ktorý má stále slabšie postavenie oproti druhej strane, na ktorej vystupuje dodávateľ, ktorý koná svoju činnosť v rámci svojho podnikania a má k dispozícii, okrem financií aj ľudí s právnickým a ekonomickým vzdelaním.

V danom prípade žalobca pre prípad porušenia zmluvných podmienok dojednal ako sankciu zmluvnú pokutu vo výške 248,-eur. Takto určená výška zmluvnej pokuty je v rozpore s dobrými mravmi, preto súd v tejto časti žalobu zamietol, nakoľko v prípade jeho vyhovenia by nielen porušil zákon, princípy súkromného práva (princíp proporcionality), ale došlo by tak aj k porušeniu záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z členstva v Európskej únii. Z neplatnej zmluvnej podmienky teda nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému povinnosť plniť. Preto súd žalobu o plnenie zmluvnej pokuty zamietol.

Podľa § 160 ods.1 O.s.p., ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súdom môže byť určené, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výška a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. V danom prípade žalovaný požiadal o možnosť splatenia záväzku voči žalobcovi v mesačných splátkach po 30,-eur čo mu súd vzhľadom na nepriaznivú

finančnú situáciu povolil s tým, že v prípade omeškania so splatením čo i len jednej splátky stráca ich výhodu a splatným sa stane celý dlh. Splátky je žalovaný povinný uhrádzať vždy k 25. dňu v mesiaci počnúc prvým mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 142 ods.2 O.s.p., podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

V danom prípade mal žalobca v konaní úspech len čiastočný, nakoľko súd v časti zmluvnej pokuty vo výške 248,-eur žalobu zamietol. Súd žalobcovi priznal sumu vo výške 239,17 eur, čo predstavuje úspech predstavuje 49,1% a neúspech 50,90% a keďže úspech účastníkov konania bol približne rovnaký, súd účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove, prostredníctvom tunajšieho súdu.

Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty preto, že sa odvolateľ spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania, alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do 3 mesiacov od doručenia.

V podanom odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal nevyhnutné dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p).

Podľa § 251 ods.1 O.s.,p.; Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona;31) ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.